

Motion

1982/83: 718

Gullan Lindblad och Allan Åkerlind
Ramlagstiftning för ideella föreningar

Svenska elektrikerförbundet har nyligen beslutat att teckna en kollektiv hemförsäkring i Folksam, vilken skall gälla för samtliga medlemmar till 65 års ålder.

I ett brev till medlemmarna sägs följande:

I mer än 15 års tid har vi diskuterat att utöka de nuvarande kollektiva försäkringarna med en hemförsäkring. Bakgrunden till detta är att undersökningar visat att vart 6:e arbetarhushåll saknar försäkring. De som har försäkring har ofta ett alldeles för lågt belopp för lösöre. Ytterligare ett motiv som växer sig starkare är det faktum att fler och fler medlemmar får ekonomiska problem och då ses försäkringspremien som något man kan avstå från att betala.

Tidigare har man ansett att fackföreningen endast skall syssla med löneförhandlingar. Efter hand har vi tagit på oss ett ökat socialt ansvar och engagerat oss för att bevara standarden vid arbetslöshet, sjukdom, olycksfall, dödsfall etc. Men vi har också sett det lika viktigt att bevara tryggheten för hemmet. Dessutom blir det mer och mer en facklig angelägenhet att angripa utgifterna. Det är ointressant med ökade inkomster om man inte kan begränsa utgifterna.

I den pärm du nu har erhållit återfinns ett försäkringsbesked för 1983. Du kommer i fortsättningen att erhålla ett nytt försäkringsbesked varje år. I en särskild ficka finns villkoren för hemförsäkringen och även den reseförsäkring som ingår. För reseförsäkringen finns även ett giltighetsbevis. Ska du ut och åka så kontaktar du din avdelning som intygar att försäkringen gäller.

Vi har också lagt in ett svarskort i din mapp. Detta kort använder du för att komma i kontakt med Folksam exempelvis för att teckna en försäkring för villan, radhuset, om du nu bor så.

Vår försäkring gäller fr o m 1983-01-01. Din nuvarande hemförsäkring gäller till försäkringens förfallodag. Därefter tar vår försäkring automatiskt över. Du behöver inte vidta någon åtgärd för detta. Någon återbetalning på den gamla försäkringen går inte att få. Under övergångstiden skyddar vår försäkring dig om du har lösöret för lågt försäkrat.

Den kollektiva försäkringen har blivit föremål för en livlig debatt. Man talar om facket's förmynderi. Facket må ha aldrig så goda bevekelsegrunder för sitt handlande. Säkerligen är omsorgen om den enskilde medlemmen en av de bärande idéerna bakom beslutet. Men många medlemmar reagerar starkt och frågar sig: Sträcker sig facket's kompetens hur långt som helst? Skall facket bestämma över min tillvaro 24 timmar om dygnet? Vad blir nästa steg? Blir jag kollektivt ansluten till OK eller Domus?

Vad blir kvar av den enskilde individens självbestämmanderätt, när facket efter hand väver in honom/henne i sitt spindelnät?

För många, som hyser en annan politisk uppfattning än den socialdemokratiska, ter sig utvecklingen inom facket ganska skrämmande. Tidigare har man riskerat kollektiv anslutning till ett politiskt parti. Nu riskerar man successiv kollektiv anslutning till samtliga grenar av "den socialdemokratiska maktapparaten".

Många av fackets medlemmar värjer sig mot organisationernas inflytande såväl över rent politiska beslut som över hittills rent personligt ekonomiskt ansvarstagande. De protesterar också mot den form av maktmissbruk som Sveriges lärarförbund utövade genom uteslutning av medlemmar, som studerade på fritid.

Det framstår allt klarare att den enskildes ställning gentemot organisationerna måste stärkas.

Lika väl som varje enskild person skall ha rätt att tillhöra en organisation, lika väl bör var och en ha en obestridlig rätt att stå utanför en organisation utan att bli stämplad som "svartfot". Frågan om den negativa föreningsrätten har aktualiserats i en annan motion.

För den som emellertid vill tillhöra en förening eller organisation måste det klarare än i dag framgå, hur långt organisationens/fackets befogenheter sträcker sig. Den enskilde skall inte behöva känna sig styrd och manipulerad – måhända av nog så välmenande företrädare. Vissa grundläggande krav bör kunna ställas på föreningar och organisationer.

Moderata samlingspartiet har tidigare i partimotioner krävt att frågan om en ramlagstiftning för ideella föreningar bör utredas. Frågan har ett flertal gånger behandlats och avslagits i lagutskottet, trots att flera remissinstanser tillstyrkt en utredning.

Stiftelseutredningen kommer inom kort att lägga fram förslag om en lagreglering för stiftelser. Genomförs en sådan lagstiftning blir de ideella föreningarnas verksamhet det enda rättsområde inom den associationsrättsliga och närstående lagstiftningen, som kvarstår oreglerad.

Vi anser, att bl. a. frågan om den enskilde medlemmens ställning i förhållande till en organisation, medlems bundenhet av beslut som fattats utan hans direkta medverkan samt bestämmelser om medlems inträde i och uteslutning ur en förening är så viktiga att en utredning rörande en ramlagstiftning för ideella föreningar bör komma till stånd redan nu.

Med stöd av det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att frågan om ramlagstiftning för ideella föreningar utreds.

Stockholm den 21 januari 1983

GULLAN LINDBLAD (m)

ALLAN ÅKERLIND (m)